

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4To/11/2020
Identifikačné číslo spisu: 9520100002
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:9520100002.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci obžalovaného Mgr. N. N. pre zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí 26. apríla 2022 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného Mgr. N. N. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 22. júla 2020, sp. zn. BB-3T/1/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovanému Mgr. N. N. u k l a d á podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 39 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody z a r a ď u j e do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej tiež „Špecializovaný trestný súd" alebo „súd prvého stupňa") z 22. júla 2020, sp. zn. BB-3T/1/2020 uznal obžalovaného Mgr. N. N. (ďalej tiež „obžalovaný") za vinného zo zločinu machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

-ako M., ktorý zabezpečuje proces verejného obstarávania v rámci úradu F. pre výber dodávateľov prác, tovarov a služieb v súlade s platnou legislatívou SR, v presne nezistenej dobe v roku 2011, najneskôr do 17.08.2011, v súvislosti s realizáciou verejnej súťaže na predmet nadlimitnej zákazky „I." vyhlásenej verejným obstarávateľom F., Y. XX, F. v úradnom Vestníku Európskej únie dňa XX.XX.XXXX pod značkou XXX X/S XXX-XXXXXX a vo Vestníku verejného obstarávania č.

XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX pod značkou XXXXX-I., ktorou sa obstarávali 2 ks Multidetektorových počítačových tomografov s akvizíciou minimálne 32 vrstiev na plnú rotáciu s možnosťou vykonávať CT v komplexnom rozsahu pre W. T. G., C. XX, W. I. a R. T. G. U., v rozpore s princípmi verejného obstarávania, transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti, zabezpečil také kritériá na vyhodnotenie ponúk, subkritérium č. 2 „podmienky pozáručného servisu stanovené pre W.“ a subkritérium č. 5 „podmienky pozáručného servisu stanovené pre R.“ stanovené na hodnotu 12 bodov, pričom subkritérium č. 1 „celková zmluvná cena v Eur s DPH za kompletný predmet zákazky“ pre W.“ a subkritérium č. 4 „celková zmluvná cena v Eur s DPH za kompletný predmet zákazky“ pre R. stanovené na hodnotu 30 bodov, čím umožnil špekulatívne predkladanie ponúk uchádzačov pri stanovení nižšej ceny vlastného predmetu zákazky „2 multidetektorové počítačové tomografy“ a navýšenie ceny pozáručného servisu. Nezohľadnením ceny za pozáručný servis tomografov po celú dobu trvania zákazky 5 rokov, ktorý bol vyhodnocovaný pri plnení kritérií len za jeden rok, došlo k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 4, § 35 ods. 1 písm. a), ods. 3 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože nevyhral uchádzač, ktorý ponúkol ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku, ale uchádzač spoločnosť V., s.r.o., IČO:XX XXX XXX, ktorého cenová ponuka za celý predmet zákazky vrátane pozáručného servisu na obdobie 5 rokov bola 2.940.000,- Eur vrátane DPH, pričom cenová ponuka v poradí druhého uchádzača spoločnosti G., s.r.o. za rovnaký predmet zákazky bola 1.447.000,10 Eur vrátane DPH a cenová ponuka v poradí tretieho uchádzača spoločnosti G., s. r. o. bola 1.603.400,10 Eur vrátane DPH, v dôsledku čoho verejný obstarávateľ F. vybral ponuku, ktorá bola zhruba dvojnásobne vyššia, oproti cenovej ponuke, v poradí druhého, ako aj tretieho uchádzača. Po takto vykonanom verejnom obstarávaní pripraveným obv. Mgr. N. N., F. G. Y. so sídlom Y. XX, XXX XX F., v zastúpení Ing. N. H. ako kupujúci zakúpil od predávajúceho Q., s. r. o. zmluvou č.XXX/XXXX/B. z 21.12.2011 dva kusy multidetektorových počítačových tomografov za celkovú sumu 790.000,- Eur a podľa zmluvy o pozáručnom servise z 10.02.2012 si objednávateľ F. G. Y. so sídlom Y. XX, XXX XX F. v zastúpení Ing. N. H. objednal u poskytovateľa V. C. s. r. o. pozáručný servis č. I v trvaní 36 mesiacov za cenu 1.290.000,- Eur a pozáručný servis č. II. v trvaní 24 mesiacov za cenu 192.000,- Eur, pričom F. po uzatvorení Kúpnej zmluvy na kúpu 2 kusov Multidetektorových počítačových tomografov a následnej Zmluvy o pozáručnom servise s víťazným uchádzačom spoločnosťou V., s. r. o. na obdobie 5 rokov bola spôsobená škoda približne vo výške 522.000,- Eur bez DPH.

Špecializovaný trestný súd za tento trestný čin uložil obžalovanému podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého ho zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne Špecializovaný trestný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku zviazal obžalovaného k povinnosti nahradiť poškodenému F. škodu vo výške 522.000,- Eur a so zvyškom nároku na náhradu škody poškodeného podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal na civilný proces.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal v zákonnej lehote, teda riadne a včas obžalovaný odvolanie pre nesprávnosť výrokov o vine, o treste, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, ako aj pre nesprávnosť postupu, ktoré týmto výrokom predchádzal.

Dôvody odvolania proti všetkým výrokom rozsudku súdu prvého stupňa obžalovaný doplnil podaním zo 04. októbra 2020 spísaným obhajcom Mgr. Romanom Šulhánkom.

Úvodom svojho odvolania obžalovaný namietol porušenie zásady individualizácie trestnej zodpovednosti, keď vina za machinácie pri verejnom obstarávaní je kladená výlučne obžalovanému, hoci konečné slovo v procese verejného obstarávania mala hodnotiacia komisia ako kolektívny orgán. Obžalovaný má taktiež za to, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, pretože nedostal dostatočnú odpoveď súdu na jeho argumentáciu o nedostatku príčinnej súvislosti medzi konaním jemu kladeným za vinu a následkom, ako aj k argumentácii o nesprávnom posúdení subjektívnej stránky trestného činu. Pokiaľ súd prvého stupňa na str. 25 svojho rozsudku uviedol, že z časového sledu jednotlivých udalostí v predmetnej verejnej súťaži vyplýva, že išlo o vopred premyslené úmyselné konanie zo strany obžalovaného, tak s uvedeným

záverom sa obžalovaný nestotožňuje a konštatovanie o úmyselnom konaní pokladá obžalovaný taktiež za rozporné s neskorším konštatovaním, že obžalovaný konal v tzv. nepriamom úmysle podľa § 15 písm. b) Trestného zákona. V tejto súvislosti argumentoval, že nemohol vopred predpokladať aké ponuky predložia jednotliví uchádzači (cena CT prístroja a cena za pozáručný servis) a preto podľa obhajoby „logicky“ nemohol byť uzročený so samotným následkom. Podľa obhajoby z vykonaného dokazovania príliehavejšie vyplýva, že obžalovaný z hľadiska subjektívnej stránky konal z vedomej nedbanlivosti, keď hoci individuálnym rozhodnutím nastavil kritériá verejného obstarávania a bol aj vopred a všeobecne upozornený, že ním zadané kritériá môžu viesť k špekulatívnym ponukám, avšak upozornenie na možnosť špekulatívnych ponúk uchádzačov verejnej súťaže bolo všeobecné, a nie konkrétne. Preto podľa názoru obhajoby obžalovanému nesvedčí záver, že by „chcel“ mu vytýkaný následok spôsobiť úmyselne. Subjektívna stránka konania obžalovaného mala byť po správnosti posúdená ako vedomá nedbanlivosť podľa § 16 písm. a) Trestného zákona.

V ďalšej časti svojho odvolania sa obžalovaný venoval vykonanému znaleckému dokazovaniu, respektíve nepripusteniu vykonania dôkazu navrhovaného obhajobou v podobe výsluchu znalca Ing. C. D.. Obžalovaný považuje za nesprávne, keď po výpovedi znalca Ing. N., ktorý spochybnil niektoré skutočnosti zo znaleckého posudku Ing. D., nebol obhajobou navrhovaný dôkaz v podobe výsluchu Ing. D. vykonaný s odôvodnením, že doposiaľ vykonané dokazovanie je pre rozhodnutie súdu dostačujúce. Znalecký posudok predložený poškodeným vychádza z porovnania cien CT prístrojov a ich servisu na českom trhu a hoci znalec hodnoverne zdôvodnil, že relevantným trhom pre porovnanie cien CT prístrojov a ich servisu je trh v rámci všetkých štátov Európskej únie, tak napriek uvedenému obhajoba považuje takúto metodiku za „absurdnú“ a o to viac, ak existujú údaje o cenách CT prístrojov a ich servisu na slovenskom trhu. Proti podkladom znalca k porovnávaniu cien CT prístrojov a ich servisu obžalovaný ďalej namietal, že v porovnaní sú zahrnuté aj CT prístroje zakúpené súkromnými spoločnosťami, ktorých cena býva nižšia. Podľa obžalovaného je nesprávne vypočítaná aj tzv. obvyklá cena CT prístroja, keď znalec spriemeroval porovnané ceny, pričom do tohto výpočtu zahrnul aj samotné ceny víťaznej ponuky. Znalecký posudok taktiež nedostatočne reflektuje skutočnosť, že pri nákupoch CT prístrojov je podstatný rozsah a dĺžka poskytovaného záručného a pozáručného servisu, pričom predmetné prístroje sa v zásade nakupujú spolu s ich servisom. Obhajoba taktiež pokladá za nelogické, že znalec pri stanovení obvyklej ceny servisu prístroja použil odchýlku, pričom tak neučinil aj pri stanovení obvyklej ceny CT prístroja. Obžalovaný ďalej s poukazom na 4 nákupy CT prístrojov uvedené v posudku Ing. D. (29. marca 2010 za cenu 2.209.734,80 Eur, 13. mája 2011 za cenu 1.073.000 Eur, 20. marca 2013 za cenu 1.253.998,80 Eur, 09. septembra 2013 za cenu 856.800 Eur) dôvodil, že za použitia metodiky výpočtu znaleckého posudku predloženého poškodeným, tak by obvyklá cena CT prístroja predstavovala sumu prevyšujúcu 1.000.000,- Eur a škoda by nebola spôsobená. Obžalovaný taktiež považuje konštrukciu výpočtu škody spôsobenej trestným činom, ktorú prevzal aj súd prvého stupňa za nesprávnu a neopodstatnenú, pretože je závislá na výbere 4 konkrétnych zakúpených CT prístrojov. Podľa obhajoby je taktiež „z hľadiska trestnoprávnej zodpovednosti a úmyslu spôsobiť škodu“ nepredstaviteľná konštrukcia, aby obžalovaný si bol v čase verejného obstarávania vedomý tzv. obvyklej ceny CT prístroja. K odbornej spôsobilosti znalca Ing. N. obžalovaný popri poukaze na odbory a odvetia, v ktorých je zapísaný v zozname znalcov uviedol, že nie je zapísaný v odvetví - odhad hodnoty strojových zariadení, zatiaľ čo obhajobou navrhovaný znalec Ing. D. je zapísaný aj v zozname znalcov aj pre odvetvie - odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky. Obžalovaný taktiež s poukazom na ním navrhovaný, ale pred súdom nevykonaný dôkaz - posudok znalca Ing. D., pokladá ponuku druhého uchádzača vo verejnom obstarávaní na predaj CT prístroja - spoločnosťou G. za „nereálnu“ pre „neobvyklú cenu za servis“, pričom uvedené nezrovnalosti by mali podľa jeho názoru vyústiť do vylúčenia uchádzača z verejného obstarávania.

V súvislosti s výrokom o treste obžalovaný poukázal na dĺžku konania (takmer 9 rokov), jeho doterajší bezúhonný život, starostlivosť o rodinu, okolnosť, že zo skutku materiálne neprofitoval. Výslovil názor, že je u neho daný dôvod pre mimoriadne zníženie trestu a uloženie podmieneného trestu odňatia slobody. V podstate na podklade uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd obžalovaného podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby a poškodeného odkázal s jeho nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Dôvody odvolania obžalovaný následne doplnil podaním z 26. októbra 2020 spísaného jeho obhajcom JUDr. Petrom Erdősom. Obžalovaný poprel spáchanie skutku. Uviedol, že nevykonával žiadne machinácie pri verejnom obstarávaní a svojim konaním nezabezpečil kritériá pre vyhodnotenie ponúk a ani neumožnil predkladanie špekulatívnych ponúk pre stanovenie nízkej ceny samotného predmetu verejného obstarávania a navýšenie ceny pozáručného servisu. Súťažné podklady pre verejné obstarávanie spracovávala svedkyňa I. a obžalovaný jej žiadnym spôsobom nezasahoval do jej činnosti a ani ju neusmerňoval v tom duchu ako má nastaviť kritériá výberu. Nesúhlasí s tým ako vyhodnotil súd prvého stupňa vykonané dôkazy a hodnotenie dôkazov súdom pokladá za svojvoľné a výlučne v jeho neprospech. K jednotlivým dôkazom súdu poskytol svoje vyjadrenie, respektíve ich hodnotenie. K poškodenej strane a výpovedi svedkyne JUDr. J. G. uviedol, že nebola v čase skutku zamestnankyňou F. G. Y. (ďalej tiež „F.“), a nemá teda priame poznatky o inkriminovanom verejnom obstarávaní. Svedok Ing. N. C. uviedol, že verejné obstarávanie prebehlo formou elektronickej aukcie, každému uchádzačovi boli jasné kritériá súťaže a ich spoločnosť by nedodala CT prístroj za extrémne nízku cenu, ak by celková cena nebola naviazaná na pozáručný servis. Svedkyňa I., ktorá vypracovala súťažné podklady k verejnému obstarávaniu uviedla, že v priebehu zákazky neboli vznesené zásadnejšie námietky, ktoré by nasvedčovali diskriminačným podmienkam. Svedkyňa PhDr. F., ktorá bola zamestnaná ako referent pre verejné obstarávanie v T. si na určité výhrady k verejnému obstarávaniu spomenula a podklady odovzdala Dr. Y., ktorý ich mal odprezentovať na F.. Svedok JUDr. W., ktorý pracoval ako právnik v kancelárii C. po predložení spisu k verejnému obstarávaniu uviedol, že mal pochybnosti o jeho zákonnosti a svoje stanovisko zaslal emailom obžalovanému a RNDr. F.. Následne sa uskutočnilo pracovné stretnutie za prítomnosti obžalovaného, RNDr. F., Dr. I., D. I. a zástupcov spoločnosti V. s. r. o., kde mu RNDr. F. oznámila, že jeho výhrady a pochybnosti o zákonnosti verejného obstarávania CT prístrojov sú neopodstatnené, nesprávne a má vypracovať kúpnu zmluvu. Svedok MUDr. Y. si nepamätá na žiaden dokument od svedkyne RNDr. F. a nepamätá si ani žiadne stretnutie pre problémy s verejným obstarávaním alebo stretnutie v kancelárii obžalovaného. Svedok D. ako člen hodnotiacej komisie uviedol, že nič neštandardné si nepamätá akurát, že ponuka od spoločnosti G. za cenu servisu bola nula. Svedkyňa RNDr. F. ako riaditeľka kancelárie predsedu F. uviedla, že podklady k verejnému obstarávaniu pripravili odborníci z nemocníc, ako aj odboru zdravotníctva a odboru verejného obstarávania F.. Nespomína si, že by za ňou prišiel svedok JUDr. W. a ani na žiadne stretnutie za prítomnosti JUDr. W., obžalovaného a jej osoby. Nemá žiadnu vedomosť o e-maile od JUDr. W. a ani o jeho výhradách k verejnému obstarávaniu CT prístrojov. Svedok Ing. N. D. vykonávajúci v rozhodnom čase funkciu riaditeľa T. uviedol, že Dr. F. upozornila na hodnotiace kritériá, písomne aj verbálne upozornili F. a MUDr. Y. a Dr. I.. Svedok Y. ako zástupca druhého uchádzača v poradí, spoločnosti G. uviedol, že v priebehu elektronickej aukcie znížili cenu pozáručného servisu CT prístroja na 1 cent. Obžalovaný následne vyjadril svoj názor na hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa v tom duchu, že nesúhlasí s tým, že skutkový stav uvedený v rozsudku bol bez akýchkoľvek pochybností preukázaný. Obžalovaný následne poprel, že by manažoval verejné obstarávanie CT prístroja pre T.. Z dôvodu havarijnej situácie v T., F. vykonal verejné obstarávanie formou rokovacieho konania bez zverejnenia. Zo žiadneho dôkazu nemá vyplývať, že by obžalovaný prišiel do kontaktu s neskorším víťazom spoločnosťou V. s. r. o. Taktiež iba zo zaradenia obžalovaného do funkcie riaditeľa odboru vnútornej správy F., ktorého pracovnou náplňou bolo zabezpečenie procesu verejného obstarávania nemôže vyplývať, že je zodpovedným za výber konkrétneho uchádzača v príslušnom verejnom obstarávaní. V danom prípade prebehla elektronickej aukcia a výsledky aukcie hodnotila komisia, ktorej sice bol obžalovaný členom, ale bez hlasovacieho práva. Samosudca vyhodnotil výpoveď svedkyne I. nesprávne a podľa názoru obžalovaného z jej výpovede nevyplýva, že by to bol práve on (obžalovaný), kto verejnú súťaž na CT prístroj pripravil a riadil. Svedkyňa I. bola odborne spôsobilou osobou v zmysle § 116 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní s vlastným registračným číslom v zozname odborne spôsobilých osôb pre verejné obstarávanie. Súťažné podklady pripravovala vyššie uvedená svedkyňa a ona aj komunikovala s nemocnicami a obžalovaný súťažné podklady iba podpisoval ako schvaľovateľ. V súvislosti elektronickej komunikáciou svedkyne I. poukázal na materiály z jeho e-mailovej schránky, ktorými sa súd podľa jeho názoru nedostatočne zaoberal. Zo žiadneho dôkazu podľa obvineného nevyplýva, že by to bol on kto nastavil kritériá pre vyhodnotenie súťažných ponúk a svedkyňa I. aj potvrdila, že kritériá na vyhodnotenie súťažných ponúk vypracovala ona. Úvaha samosudcu, že

obžalovaný nastavením váhy jednotlivých kritérií súťažných ponúk umožnil aj špekulatívne ponuky, v ktorých víťaz nízko stanovil cenu samotného CT prístroja a na druhej strane nadhodnotil cenu servisu, nedáva podľa obžalovaného logiku, pretože kritériá súťažných ponúk a aj váhu jednotlivých kritérií poznali vopred všetci uchádzači verejného obstarávania. Obžalovaný taktiež má za nesprávnu úvahu súdu, že žiadosť o nápravu spoločnosti G., zamietla svedkyňa I. na pokyn obžalovaného, nakoľko predmetná žiadosť bola zamietnutá z dôvodu jej oneskoreného doručenia. Obžalovaný poprel vydanie pokynu na zamietnutie žiadosti o nápravu. K pripomienkam a pochybnostiam o zákonnosti verejného obstarávania svedka JUDr. W. obžalovaný uviedol, že on nebol oprávnený a ani tomuto svedkovi nedával žiadne pokyny a jeho nadriadenou bola svedkyňa RNDr. F.. K protokolu Úradu pre verejné obstarávanie, v ktorom bolo konštatované porušenie viacerých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní, obžalovaný uviedol, že nie je svojou povahou rozhodnutím správneho orgánu a nie je z neho možné vyvodiť žiadne právne opodstatnené závery. Odôvodnenie súdu, že obžalovaný „sám na hlavnom pojednávaní uviedol, že pri vyhodnocovaní ponúk v komisii nikoho nenapadlo vziať pero a papier a jednoduchým matematickým prepočtom zistiť, ktorá z ponúk uchádzačov je ekonomicky najvýhodnejšia, dodal, že ak by tomu tak bolo, zistilo by sa, že ponuka víťaza elektronickej aukcie ...bola ekonomicky najnevýhodnejšia." je v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním a obžalovaný vyššie citované slová nepoužil. Za dôležitú a významnú skutočnosť ďalej označil to, že v rámci verejného obstarávania a hodnotiacich kritérií bola hodnotená cena pozáručného servisu CT prístroja na dobu jedného roka, avšak servisná zmluva na CT prístroj bola podpísaná na obdobie 5 rokov a pripravená JUDr. W., na pokyn RNDr. F. a podpísal ju vtedajší predseda F. N. H.. Obžalovaný považuje sa svojvoľné hodnotenie dôkazov a dôkazmi nepodložené konštatovanie súdu, že ho pokladali viacerí členovia hodnotiacej komisie za predsedu, ktorý absolútne ovládol predmetnú verejnú súťaž. K výške ustálenej škody obžalovaný uviedol, že bola ustálená na podklade znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, keď tento ústav je zapísaný v odbore - elektrotechnika, ale nie zapísaný v odvetví - odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky (kód 10 07 00) zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v zmysle zákona č. 382/2004 Z. z. Rovnako vo vyššie uvedenom odvetví - odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky, taktiež nie je zapísaný znalec Ing. N. N., ktorý v konaní vypracoval posudok č. XX/XXXX, ktorý bol vykonaný ako dôkaz. Pre obžalovaného je nepochopiteľné akým spôsobom bol odignorovaný ním predložený dôkaz v podobe znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaným znalcom Ing. C. D.. Obžalovaný s poukazom na závery znaleckého posudku č. X/XXXX znalkyne Ing. I. Y. e. č. XXXXX (XXXXXX) a vypracovaného na jeho žiadosť k otázke primeranej ceny a výpočtu skutočnej ceny pozáručného servisu dvoch počítačových tomografov OPTIMA CT660S uviedol, že predmetnými závermi majú byť vyvrátené úvahy súdu o umožnení predkladania špekulatívnych ponúk (nízka cena CT prístroja a vysoká cena pozáručného servisu), pretože cena prístrojov a ich servisu mala byť primeraná. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. ÚS 2/2010-n, rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 60/2009-T 1231 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp. zn. 6To 3/2016 obžalovaný spochybňoval záver súdu, že konal v nepriamom úmysle v zmysle § 15 ods. b) Trestného zákona. Naostatok, s poukazom na odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že on osobne nenastavoval žiadne kritériá pre vyhodnotenie ponúk, nestanovil relatívnu váhu bodov súťažných ponúk, svojím konaním neumožnil predkladanie špekulatívnych ponúk, nakoľko všetci uchádzači verejného obstarávania mali možnosť slobodne predkladať svoje ponuky na podklade vopred známych podmienok hodnotenia jednotlivých subkritérií. Nemôže niesť zodpovednosť za to, že poškodený F. sa rozhodol podpísať Servisnú zmluvu dobu na 5 rokov a nie na dobu jedného roka, tak ako bola predložená ponuka vo verejnom obstarávaní. Obžalovaný z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na § 285 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, oslobodil obžalovaného spod obžaloby.

K písomným dôvodom odvolania a ich doplneniu sa vyjadrila prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej tiež „prokurátorka“), ktorá uviedla, že obžalovaným napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa má za správny a zákonný vo všetkých výrokoch a navrhla odvolanie obžalovaného zamietnuť. Prokurátorka odmietla argumentáciu obžalovaného o údajnej absencii individuálnej trestnej zodpovednosti a uviedla, že činnosť hodnotiacej komisie pri verejnom obstarávaní

CT prístrojov bola viac-menej formálna, jej niektorí členovia (PhDr. F., Ing. D., MUDr. W.) zastupovali nemocnice a sústredili sa na to, aby predmet súťaže spĺňal technické kritériá a nijako nezasahovali do samotného spôsobu verejného obstarávania. Svedkyňa PhDr. F. uviedla, že keď aj uviedla pochybnosti o hodnotiacich kritériách pre súťažné ponuky, tak neboli obstarávateľom F. akceptované. Mgr. N. N. bol obžalovaný preto, že v rozpore so svojimi povinnosťami pri verejnom obstarávaní nezabezpečil pre F. ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku na predaj CT prístrojov. Subjektívna stránka skutku kladeného obžalovanému za vinu bola taktiež predmetom dokazovania a správne vyhodnotená ako priamy úmysel, nakoľko obžalovaný už v priebehu prípravy elektronickej aukcie a následného zazmluvňovania bol upozorňovaný, že nebola vybraná ekonomicky najvýhodnejšia ponuka. Znalec Ing. N. sa vyjadril k znaleckému posudku predloženému obhajobou a odmietol metodiku tohto posudku ako nesprávnu. Obžalovaný podľa názoru prokurátorky riadil predmetné verejné obstarávanie, svedkyňa I. obstarala len administratívne úkony, avšak nenastavovala kritériá pre vyhodnotenie jednotlivých súťažných ponúk. V podstate na podklade uvedeného prokurátorka považuje odvolaním napadnutý rozsudok za správny a zákonný vo všetkých jeho výrokoch.

K odvolaniu obžalovaného sa vyjadril aj poškodený F., ktorý uviedol, že odvolanie považuje za nedôvodné a navrhuje ho v celom rozsahu zamietnuť. Poškodený popri inom uviedol, že nie je pravdou, že uchádzač vo verejnom obstarávaní si môže svojvoľne rozvrhnúť cenu akýmkoľvek spôsobom do ostatných položiek ceny. Poškodený bol povinný podľa § 53 ods. 5 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní špekulatívne a nehospodárne ponuky vylúčiť. Špekulatívnosť ponuky V. s. r. o. preukazuje aj tvrdenie svedka Ing. C., že obdobný CT prístroj; dodala ich spoločnosť do T. za 1 milión Eur a 1 cent servis. Poškodený je taktiež toho názoru, že spoločnosť V. s. r. o. mala výhodnejšiu pozíciu v procese predchádzajúcich verejných obstarávaní, keď bola oslovovaná táto spoločnosť, boli potvrdené osobné kontakty zástupcov tejto spoločnosti s riadiacimi zamestnancami F. a zamestnancami Y. a podľa vyjadrenia svedka I., zástupcov víťaznej spoločnosti videl opakovane v pracovni riaditeľa Y. rokovat' za účasti obžalovaného ešte pred vyhlásením súťaže. Elektronická aukcia ako forma verejného obstarávania tiež nevyklučuje machinácie počas samotnej aukcie, pričom proces predkladania ponúk môže ovplyvniť správca alebo osoba, ktorá má možnosti prístupu do systému. V rozhodnej dobe riadiaci pracovníci F. (RNDr. F. a obžalovaný Mgr. N.) sa vôbec nevenovali rizikám verejného obstarávania na odbornej úrovni a rovnako nesúhlasili so zrušením verejného obstarávania, tak ako navrhol svedok W.. Podľa poškodeného všetci účastníci v procese verejného obstarávania a aj pri podpise zmluvy mali podozrenie z machinácií a nehospodárneho vynakladania finančných zdrojov a boli povinní zamedziť alebo aspoň upozorniť na takéto konanie, bez ohľadu na to, či mali alebo nemali hlasovacie právo. Tvrdenie obžalovaného, že nezabezpečil kritériá pre vyhodnocovanie ponúk neobstoí, pretože predmetné kritériá obžalovaný schvaľoval. Obžalovaný taktiež zamietavo reagoval na pripomienky, pochybnosti svedka W. k zákonnosti verejného obstarávania a rovnako nesúhlasil so zrušením verejného obstarávania, ktoré navrhol svedok W.. Je ťažko obhájiteľné, že pri rovnakom CT prístroji pre Y. a pre W. od zhodného dodávateľa v tom istom roku je cena pozáručného servisu diametrálne odlišná, to jest za 5 rokov servisu vyššia o viac ako 1 milión Eur. Poškodený s poukazom na funkciu obžalovaného ako M. B. D., dobu jeho pôsobenia a predchádzajúci priebeh verejných obstarávaní CT prístrojov v rokoch 2009 až 2011 ho nepochybne pokladá za trestno-právne zodpovedný subjekt. Rozdiel medzi predpokladanou cenou CT prístrojov pred verejnou súťažou a úspešnou, konečnou ponukou od V. s. r. o. (2.940.000,- Eur s DPH) predstavuje 1.140.000,- Eur až 1.500.000,- Eur a rozdiel medzi prvou a druhou ponukou vo verejnom obstarávaní (V. s. r. o. a G. s. r. o.) sumu 1.493.000,- Eur k neprospechu F.. O nevhodnosti ponuky spoločnosti V. s. r. o. vedeli podľa poškodeného popri obžalovanom aj svedkyňa I., členovia hodnotiacej komisie a riadiaci pracovníci F., ktorí boli informovaní interným právnikom.

K vyjadreniu poškodeného k odvolaniu podaním zo 14. júna 2021 sa vyjadril obžalovaný, ktorý sa bližšie písomne vyjadril k dôvodom a priebehu predchádzajúcich verejných obstarávaní CT prístrojov poškodeným v rokoch 2009 až 2011. V tejto súvislosti uviedol, že prvé verejné obstarávanie v roku 2009 pre 3 CT prístroje bolo zrušené v čase vrcholiacej finančnej krízy z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. V roku 2011 vznikla havarijná situácia D., preto bolo rozhodnuté o zrýchlenom verejnom obstarávaní (§ 58 zákona č. 25/2006 Z. z.). Nie je pravdou, že do rokovacieho konania bez zverejnenia bola prizvaná iba spoločnosť V. s. r. o., ale boli oslovení aj všetci relevantní výrobcovia, tak ako vyplýva

z uznesenia OR PZ v Čadci ČVS: ORP-34/2-VYS-CA-2016 z 15. februára 2016. Po predchádzajúcich skúsenostiach z obštrukčného podávania námietok, do druhého rokovacieho konania bez zverejnenia na CT prístroj pre Y. už bol prizvaný iba jeden uchádzač a bola vysúťážená cena 1.073.000,- Eur za CT prístroj a 7 ročný servis so splatnosťou kúpnej ceny rozvrhnutej na dobu 36 mesiacov. V poradí druhé verejné obstarávanie pre CT prístroje pre W. a R. bolo zrušené, ale nie z dôvodov, ako ich uvádzal poškodený. Tretie verejné obstarávanie CT prístrojov sa týkalo novo vyhláseného verejného obstarávania pre tie isté vyššie spomenuté nemocnice. Následne obžalovaný zopakoval svoje tvrdenia, že sám nenastavoval kritériá verejného obstarávania, nie sú mu známe výhrady iných svedkov, pani F., ako aj pána D. k zákonnosti a kritériám verejného obstarávania. Taktiež sa opätovne pozastavil nad stanovením relevantného trhu a porovnaním cien CT prístrojov znalcom Ing. N.. Podľa jeho názoru z predloženej e-mailovej komunikácie, ako aj z ostatných listinných dôkazov vyplýva záver, že o nastavení podmienok a kritérií verejného obstarávania CT prístrojov rozhodoval nie obžalovaný, ale svedkyňa I..

Prokurátorka na verejnom zasadnutí najvyššieho súdu navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

Poškodený v zastúpení svojej splnomocnenkyne na verejnom zasadnutí najvyššieho súdu navrhol, aby najvyšší súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Obhajcovia obžalovaného na verejnom zasadnutí navrhli, aby najvyšší súd rozhodol v súlade s petitom uvedenom v odvolaní obžalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) preskúmal na podklade odvolania obžalovaného, ktoré podal ako oprávnená osoba podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, včas podľa § 309 ods. 1 Trestného poriadku, v súlade s § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal obžalovaný odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

Čo sa týka konania pred prvostupňovým súdom, najvyšší súd uvádza, že boli dodržané všetky základné zásady trestného konania, ktoré sú uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku. Predovšetkým zásady zákonného procesu § 2 ods. 7 Trestného poriadku, práva na obhajobu § 2 ods. 9 Trestného poriadku, zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci § 2 ods. 10 Trestného poriadku, zásady voľného hodnotenia dôkazov § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Konanie, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku netrpí chybami, pre ktoré by bolo bez ďalšieho potrebné zrušenie napadnutého rozsudku a jeho vrátenie súdu prvého stupňa.

Vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacich podstatu súdeného trestného činu treba hneď úvodom uviesť, že napadnutý rozsudok je výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym podstatným chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pokiaľ ide o zistenie, že predmetný skutok sa stal spôsobom popísaným vo výroku napadnutého rozsudku, že ho spáchal obžalovaný Mgr. N. N. a že z jeho konania nastali tam uvedené následky.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že Špecializovaný trestný súd vykonal kontradiktórnym spôsobom všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu veci a tieto správne vyhodnotil jednotlivito i v ich súhrne tak, ako mu ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku a dospel ku správnym skutkovým zisteniam i právnym záverom. Špecializovaný trestný súd svoje skutkové zistenia správne oprel čiastočne o výpoveď obžalovaného, o výpoveď zástupkyne poškodeného JUDr. J. G., o výpovede svedkov Ing. N. C., S.O., PhDr. Y.V., JUDr. Mgr. N. W., PhDr., Mgr. Z. I., MUDr. D. Y., Ing. C. D., RNDr. V.O., MUDr. C. W., Ing. N. D., Ing. M. Y., PhD., U. W., ako aj o listinné dôkazy, a to znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline č. XX/XXXX, znalecký posudok č. XX/XXXX znalca Ing. C. D. vypracované v predmetnej trestnej veci a oboznámením sa s relevantnými listinnými dôkazmi, ktoré sú obsahom spisu, na ktoré v napadnutom rozsudku podrobne poukázal. Tieto v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku podrobne a

vecne správne odôvodnil v napadnutom rozsudku a pritom presvedčivo vysvetlil, o ktoré skutočnosti oprel svoje závery o uznaní obžalovaného Mgr. N. N. za vinného zo zločinu machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Jeho rozhodnutie je založené na starostlivom vyhodnotení celého dokazovania, a to spôsobom, ako prikazuje ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Úvahy a závery súdu prvého stupňa sú založené na zásadách logického konania a uvažovania, sú vecne správne a odvolací súd sa s nimi stotožnil.

Obžalovaný v rozhodnom čase pôsobil na funkcii M. B. D. G.V. (ďalej tiež „F.“) a priamou náplňou jeho práce bolo zabezpečenie procesu verejného obstarávania v rámci úradu F. pre výber dodávateľov prác, tovarov a služieb v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky, t. j. koncepčne a koordinačne zabezpečoval proces vnútorného obstarávania. Viacerí vypočutí svedkovia na hlavnom pojednávaní ho vnímali ako najvyššie postavenú zodpovednú osobu, s ktorou ohľadne predmetného verejného obstarávania komunikovali. Predmetné verejné obstarávanie bolo vykonané elektronickou aukciou prostredníctvom EVO systému, ktorý zavádzal, pracoval s ním a ponúkal služby tohto systému pre verejné obstarávanie práve obžalovaný.

Po zrušení verejného obstarávania CT prístroja pre T. Úradom pre verejné obstarávanie, na základe havarijného stavu, bolo CT pre T. obstarané rokovacím konaním bez zverejnenia. Opäť od firmy V. Následne vznikla potreba obstarania 1x CT prístroja pre T. a 1x CT prístroja pre T.. Z výsluchu svedkyne S.O. jednoznačne vyplynulo, že práve obžalovaný bol tou osobou, kto celú verejnú súťaž pripravil a riadil, pričom ona vystupovala výlučne podľa jeho pokynov. Ako formálne podklady pre verejnú súťaž boli použité podklady predchádzajúceho verejného obstarávania CT prístroja D.. Samotný systém EVO v súvislosti s verejným obstarávaním pritom nastavil a vložil doň konkrétne údaje práve obžalovaný.

Z výpovedí viacerých svedkov vyplynulo, že činnosť hodnotiacej komisie sa obmedzila v podstate iba na formálne zasadnutia, ktorých sa jednotliví členovia pravidelne nezúčastňovali, hoci zápisnice so svojou účasťou podpisovali.

Podstatný však v predmetnej trestnej veci je najmä fakt, že kritériá vyhodnocovania ponúk, ktorými sa mala zabezpečiť ekonomicky najvýhodnejšia ponuka v predmetnom obstaraní dvoch CT prístrojov, nastavil obžalovaný, a to tak, že:

ad 1/ celková zmluvná cena s relatívnou váhou 30 bodov,

ad 2/ podmienky pozáručného servisu s relatívnou váhou 12 bodov,

ad 3/ podmienky financovania s relatívnou váhou 8 bodov, a to zvlášť pre každú z nemocníc.

Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v konaní bolo preukázané, že takýmto nastavením relatívnej váhy kritérií bolo umožnené predloženie špekulatívnej ponuky a zneužívaním váhy jednotlivých kritérií bolo umožnené, aby firma V. s. r. o. ocenila nízko vlastnú cenu prístrojov, pričom cena však bola vysoko hodnotená v bodovom kritériu 1 až 4 a nadsadiť cenu pozáručného servisu, ktorá však ovplyvňovala výber ekonomicky najvýhodnejšej ponuky menšou hodnotou v bodovom kritériu 2 a 5.

V rámci prebiehajúceho obstarávania svedkovia PhDr. Y.V. a Ing. N. D. sa pokúsili, aj keď neúspešne, ovplyvniť kritériá nastavené pre túto verejnú súťaž, keď upozorňovali na fakt, že pri takomto nastavení bolo možné podceniť cenu prístroja a nadsadiť cenu pozáručného servisu, čo umožní vyhrať firme, ktorá v konečnom dôsledku obstará predmety zákazky za nie najvýhodnejšiu cenu.

Po vyhodnotení elektronickej aukcie firma G. podala žiadosť o nápravu, ktorá bola zamietnutá z dôvodu jej neopodstatnenosti. Skutočnosti uvedené v žiadosti o nápravu boli natoľko relevantné, že s nimi mali byť oboznámení členovia hodnotiacej komisie, ktorí však o nich informovaní neboli.

Zásadné pripomienky k pripravovanej zmluve víťazom elektronickej aukcie mal aj právnik F. JUDr. W., ktorý obžalovanému a RNDr. F. vysvetlil, že po započítaní pozáručného servisu do zmluvy na 5 rokov, ponuka firmy V., nie je v súťaži najvýhodnejšou ponukou, ale stáva sa najnevýhodnejšou ponukou. Tieto jeho argumenty neboli ničím vyvrátené, súťaž aj keď mala byť zrušená, zrušená nebola. Naopak od svojej nadriadenej a od obžalovaného dostal pokyn na vypracovanie kúpnej zmluvy s víťazom elektronickej aukcie. Rovnako aj Úrad verejného obstarávania v záveroch svojej kontroly konštatoval 14 porušení zákona o verejnom obstarávaní, no najmä porušenie rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie účastníkov a v princípe hospodárnosti a efektívnosti.

V kritériách pozáručného servisu, ktoré mali súťažiaci uviesť vo svojich ponukách sú náklady pozáručného servisu uvádzané za časové obdobie jeden rok. Vďaka ponuke extrémne nízkej ceny za CT prístroj od firmy IT., táto v predmetnej elektronickej aukcii zvíťazila. Pozáručný servis sa však mal poskytovať po dobu 5 rokov a po započítaní tejto skutočnosti vychádzala ponuka firmy V. na sumu 2.940.000,- Eur, pričom ponuka od firmy G. na sumu 1.447.000,10 Eur.

V predmetnej trestnej veci bolo preukázané, že obžalovaný v súvislosti s verejným obstarávaním v úmysle spôsobiť inému škodu, konal v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní, spáchal taký čin ako usporiadateľ a spôsobil ním škodu veľkého rozsahu.

K argumentácii obsiahnutej v odvolaní obhajcu, prioritne odvolací súd uvádza, že sa zaoberal všetkými podstatnými námietkami odvolateľa, pričom zohľadnil aj judikatúru, podľa ktorej je súčasťou práva na spravodlivý proces aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. To však neznamená, že na každý argument obžalovaného je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Právo na spravodlivý proces nevyžaduje, aby súd vo svojom rozhodnutí reagoval na všetky argumenty prednesené v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na také, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho konania považované za rozhodujúce (napr. R 68/2008-I, rozsudok ESLP z 9. decembra 1994 vo veci Ruiz Torija proti Španielskemu kráľovstvu).

Najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené dospel k záveru, že výrok o vine obžalovaného Mgr. N. N. bol založený na presvedčivých dôkazoch, ktoré bez akejkoľvek pochybnosti vylučujú akúkoľvek inú alternatívu toho skutkového deja, ktorý bol na základe týchto dôkazov ustálený.

Pokiaľ ide o odvolanie obžalovaného, tak toto smeruje najmä do iného hodnotenia dôkazov ako ich vyhodnotil Špecializovaný trestný súd. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom Špecializovaný trestný súd správne vyhodnotil dôkazy jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti a svoj záver o uznání viny obžalovaného dostatočne zdôvodnil. Najvyšší súd sa so zisteniami a závermi Špecializovaného trestného súdu stotožnil, preto v uvedených smeroch v celom rozsahu odkazuje na písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku, pričom hodnotenie jednotlivých dôkazov by bolo len opakovaním záverov Špecializovaného trestného súdu. Špecializovaný trestný súd správne a náležite zistil skutkový stav veci, pričom správne právne posúdil predmetný skutok a taktiež správne sa vysporiadal i s obhajobnými tvrdeniami obžalovaného.

Pokiaľ ide o namietaný záver súdu o vine obžalovaného z hľadiska zásady individualizácie trestnej zodpovednosti s tvrdením, že išlo o rozhodnutie kolektívneho orgánu (výberovej komisie) najvyšší súd konštatuje, že z výsledkov dokazovania je zrejmé, že účasť viacerých členov výberovej komisie bola iba formálna, zastupovali vo verejnom obstarávaní nemocnice v tom, aby vysúťažený prístroj spĺňal technicko-medicínske náležitosti, ale nijako nezasahovali do spôsobu a formy verejného obstarávania. Z výsluchu svedkyne PhDr. Y.V. pritom jednoznačne vyplynulo, že po prednesení jej pochybností k hodnotiacim kritériám, tieto neboli obžalovaným akceptované s odôvodnením, že F. ako obstarávateľ má vlastný postup verejného obstarávania a kritériá sa meniť nebudú. Obžalovaný v súlade so svojimi povinnosťami pritom mal zabezpečiť predmetné verejné obstarávanie dvoch CT prístrojov tak, aby zvíťazila ekonomicky najvýhodnejšia ponuka, k čomu nedošlo.

K námietke obžalovaného o absencii „kauzálneho nexusu" medzi jeho konaním a následkom, ktorý v

predmetnej trestnej veci vznikol, najvyšší súd považuje túto námietku za neopodstatnenú. Dokazovaním bolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že konanie obžalovaného v predmetnom verejnom obstarávaní bolo v príčinnej súvislosti so spôsobeným následkom, keď F. po ním vykonanom verejnom obstarávaní (ako riaditeľom vnútornej správy) dva CT prístroje vysúťažilo za 2.940.000,- Eur (v zľave od V. s. r. o. za 2.272.000,-Eur), pričom ich mohol zakúpiť za sumu 1.447.000,10 Eur s dlhšou lehotou financovania.

Rovnako nemožno súhlasiť s námietkou obžalovaného ohľadom absencie zákonného znaku subjektívnej stránky skutkovej podstaty predmetného trestného činu. Obžalovaný už v priebehu prípravy elektronickej aukcie, ako aj následne v priebehu zmluvnenia jej výsledkov bol viackrát priamo upozornený, že podpisom ním vysúťažených zmlúv nebola vybraná ekonomicky najvýhodnejšia z ponúk, a napriek tejto vedomosti, rozhodujúcim spôsobom trval na príprave zmlúv o obstaraní dvoch CT prístrojov s 5-ročným pozáručným servisom s cenami z verejného obstarávania.

K námietke obžalovaného vo vzťahu k osobe znalca Ing. N. (znalec, ktorý vypracoval znalecký posudok za Ústav súdneho inžinierstva v Žiline), ktorý podľa tvrdenia obžalovaného nie je zapísaný v zozname znalcov v položke odvetvie 10 07 00 - odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky, najvyšší súd poukazuje na vyjadrenie riaditeľa Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline prof. Ing. K. Y., CSc., MBA, z ktorého vyplýva, že znalecký ústav je oprávnený vykonávať znaleckú činnosť v odboroch, v ktorých je zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Ústav súdneho inžinierstva v Žiline je znalecký ústav, ktorý je zapísaný, okrem iných odborov aj v odbore elektrotechnika (10 00 00 Elektrotechnika), ktorý sa delí na odvetvia, ktorých súčasťou tvorí aj dotknuté odvetvie 10 07 00 Odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky. Ústav súdneho inžinierstva v Žiline bol oprávnený na podanie dotknutého znaleckého posudku, pretože je oprávnený podávať znalecké posudky v odboroch, v ktorých je zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Dotknutý znalecký posudok podal Ústav súdneho inžinierstva v Žiline v postavení znaleckého ústavu, a nie znalec Ing. N. N. ako fyzická osoba.

Pokiaľ ide o rozporné závery Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline a znaleckého posudku znalca Ing. C. D., najvyšší súd konštatuje, že Špecializovaný trestný súd sa s rozporom v posudkoch dôsledne zaoberal a dospel k vecne správnym a logickým záverom.

Pokiaľ ide o otázku trestu, Najvyšší súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, dospel k záveru, že v predmetnej trestnej veci sú splnené zákonné podmienky na použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu trestu ustanoveného zákonom.

Pri ukladaní trestu a pri úvahe o jeho výmere bolo potrebné dôsledne prihliadať na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy v zmysle § 34 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona. Najvyšší súd tu považuje za potrebné zdôrazniť, že na okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4 Trestného zákona nie je možné prihliadať mechanicky, ale v kontexte prejednávaneho prípadu je potrebné priradiť im rozumný význam pre potreby naplnenia účelu trestu.

Pokiaľ ide o splnenie zákonných podmienok na mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu trestu ustanoveného Trestným zákonom, najvyšší súd na podklade odvolania obžalovaného dospel k záveru, že v predmetnej trestnej veci sú splnené zákonné podmienky na postup podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona.

V súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona je potrebné uviesť, že podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona môže súd páchatelovi znížiť (uložiť) trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Zo znenia citovaného

zákonného ustanovenia vyplýva, že hoci neviaže jeho aplikáciu na „výnimočné“ okolnosti prípadu, ani na „mimoriadne“ pomery páchatel'a, už z názvu ustanovenia § 39 Trestného zákona a jeho výkladu vyplýva, že ide o mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody a nie o pravidelný postup súdu. Z uvedeného dôvodu sa použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami, ale súd môže pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu len za existencie takých okolností alebo pomerov, ktoré sa u trestných činov a ich páchatel'ov bežne nevyskytujú a ktoré je možné vyhodnotiť v prospech páchatel'ov. Práve táto ich výnimočnosť alebo neštandardnosť objektívne spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatel'a neprimerane prísny a na dosiahnutie účelu trestu by postačoval aj trest kratšieho trvania. Pri rešpektovaní zásady adekvátnosti trestu s prihliadnutím na povahu, závažnosť činu a osobu páchatel'a preto trestný zákon umožňuje súdu na túto situáciu reagovať možnosťou mimoriadneho zníženia trestu aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, pričom je dôležité, aby súd jeho uplatnenie vždy argumentačne odôvodnil takým spôsobom, aby nevznikli žiadne pochybnosti o oprávnenosti použitia tohto ustanovenia. V posudzovanej veci najvyšší súd na rozdiel od Špecializovaného trestného súdu zistil také mimoriadne okolnosti prípadu, ktoré odôvodňujú aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o mimoriadne okolnosti prípadu, najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že predmetný skutok, ktorý je predmetom tohto trestného konania bol spáchaný v období od presne nezistenej doby v roku 2011 do 17. augusta 2011, pričom k vyhláseniu napadnutého rozsudku došlo až dňa 22. júla 2020, teda takmer po 9 rokoch od jeho spáchania. Uvedenú neprimeranú dĺžku tohto trestného konania je potrebné i v súlade s ustálenou súdnou praxou Ústavného súdu Slovenskej republiky premietnuť do druhu a výmery trestu obžalovanému, pričom táto zakladá i dôvod na mimoriadne zníženie trestu aplikovaním ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona.

Vo vzťahu k hodnoteniu osoby obžalovaného najvyšší súd zistil, že obžalovaný nebol doteraz súdne trestaný. Z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zistil, že obžalovaný bol doteraz priestupkovo riešený len drobnými priestupkami na úseku cestnej dopravy. Odvolací súd pri ukladaní trestu u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, že pred spáchaním predmetného trestného činu, viedol riadny život a na druhej strane nezistil ani jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona.

Na podklade odvolania obžalovaného najvyšší súd zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku napadnutý rozsudok v celom výroku o treste a sám postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že obžalovanému uložil podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 39 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov nepodmienečne. Takto uložený trest podľa záverov najvyššieho súdu zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre ukládanie trestov v zmysle § 34 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Trestného zákona a zohľadňuje všetky zistené okolnosti prípadu, konkrétny stupeň závažnosti spáchaného trestného činu, zistené poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, ako aj pomery obžalovaného a možnosti jeho nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom uložený trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere je dostatočným vyjadrením morálneho odsúdenia obžalovaného spoločnosťou.

Najvyšší súd zaradil obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, keďže v posledných 10 rokoch pred spáchaním predmetného trestného činu nebol vo výkone trestu pre úmyselný trestný čin.

Predmetom posudzovaného trestného konania bol i nárok uplatnený poškodeným F.. Škodou sa podľa § 124 ods. 1 Trestného zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou na účel Trestného zákona sa rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

Škodou sa rozumie aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok, alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť (§ 124 ods. 2 Trestného zákona).

Podľa § 46 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody.

Podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

Vzhľadom na definíciu pojmu škoda (§ 46 ods. 1 Trestného poriadku) povinnosť rozhodnúť o jej náhrade v odsudzujúcom rozsudku, ak bol jej nárok riadne uplatnený, sa vzťahuje na škodu majetkovú, morálnu aj inú, aj na porušenie či ohrozenie iných zákonných práv alebo slobôd poškodeného s tým, že pojem „morálna škoda“ vo vzťahu ku škodlivému následku spôsobenému úmyselným násilným trestným činom treba vykladať v súlade s výkladom pojmu „nemajetková ujma“ v občianskom konaní.

Škodou na účely § 287 ods. 1 Trestného poriadku nie je iba majetková škoda, ale treba ňou rozumieť aj nemajetkovú ujmu ako dôsledok porušenia, či ohrozenia iných zákonom chránených práv alebo slobôd trestným činom.

Pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody v adhéznom konaní je nutné rešpektovať hmotnoprávne ustanovenia osobitných predpisov, na ktorých je uplatnený nárok založený a ktorými sa tiež aj riadi. Tieto predpisy špecificky upravujú vznik nároku na náhradu škody, jeho obsah a rozsah, spôsob náhrady.

F. vyčíslil náhradu škodu vo výške 534.000,- Eur. Nárok poškodeného F. bol uplatnený nepochybne pred skončením vyšetrovania a tento nárok bol následne prednesený na prvom hlavnom pojednávaní.

Najvyšší súd dospel k záveru, že vecne správny a v súlade s ustanovením § 287 ods. 1 Trestného poriadku je výrok o uložení povinnosti obžalovanému uhradiť poškodenému F. škodu vo výške 522.000,- Eur bez DPH a rovnako je vecne správny výrok, ktorým Špecializovaný trestný súd poškodený F. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku na civilný proces, keďže poškodená strana si v rámci tzv. adhézneho konania uplatnila škodu v sume 534.000,- Eur a Špecializovaný trestný súd po prepočte a úprave výšky škody mu správne priznal nárok na náhradu škody vo výške 522.000,- Eur.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.